

týkající se prodaných nemovitostí, které až do fysického odevzdání byly sice žalobci jako prodávatelé pobírány pokud se týče placení, ale dle úmluvy šly již na účet žalované kupitelky. Kupní cena pokud se týče zaplacení její nemá s vyúčtováním tím co činiti, a jest proto dovolací duvod čís. 4 § 503 c. ř. s. neopodstatněn.

Čís. 1244.

Na výši náhrady abstraktní škody nemají vlivu předpisy o předražování.

(Rozh. ze dne 18. října 1921, Rv I 345/21.)

Sporné strany uzavřely smlouvu o koupi vagonu dřeva a, ježto prodávatel dřeva nedodal, domáhal se kupitel náhrady abstraktní škody penízem 2.500 K. Žalobě bylo soudy všech tří stolic vyhověno, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání, opírající se o důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. není opodstatněno. Jde tu o náhradu abstraktní škody, které se domáhá kupitel oproti prodávateli, nesplnivšímu dodávací smlouvu. Dle předpisu čl. 357 obch. zák. řídí se výše této škody, kterou prodávatel jest povinen nahraditi, rozdílem mezi smlouvenou cenou kupní a mezi tržní cenou prodaného zboží, jaká je v čase a místě plnění. Rozdíl ten činí dle zjištění odvolacího soudu 2200 K, a poněvadž náhrada abstraktní škody jest minimum toho, co kupitel má právo požadovati — argum. článek 357 obch. zák., v jehož poslední větě, týkající se náhrady škody konkrétní se praví: »bez újmy práva kupitelova uplatniti dokázatelnou vyšší škodu«..., nelze názor odvolacího soudu, že žalobce má nárok na náhradu škody 2200 K pokládati za právně mylný. Žalovaný poukazuje proti tomu ve svém odvolání na ustanovení zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., dle něhož (§ 7) nesmí nikdo za předměty nezbytné potřeby požadovati ceny přemrštěné, a hájí názor, že předpis článku 357 obch. zák. sluší vykládati s ohledem na citovaný zákon o trestání válečné lichvy způsobem obmezujícím. Jest ovšem pravda, že by žalobce, kdyby byl zboží od žalovaného obdržel, a je dále prodal, byl zajisté vázán předpisy zákona toho, vydaného ve všeobecném zájmu spotřebitelstva, ale zde se o takovýto všeobecný zájem nejedná, a bylo by snížení náhradního nároku žalobce ve smyslu vývodu žalovaného v podstatě své vlastně premií na nedodržení smlouvy. Oproti náhledu žalované strany po této stránce v dovolání uvedenému, že by přiřčením celého rozdílu mezi cenou smlouvenou a cenou tržovou dostalo se žalobci neoprávněného zisku, dlužno poukázati k tomu, že žalovaná strana byla dle smlouvy povinna dodati žalobci ve lhůtě jí dodatečně dané jeden dvojitý vagon dříví za smlouvenou cenu. Buď měla zboží to po ruce, anebo musila si je tehdy opatřiti. Nedostala-li je, přes to, že tak mohla učiniti, majíc je k dispozici, vzešel jí zisk nedodáním, jelikož je mohla zpeněžiti za cenu tržní v té době platnou, při čemž výsledek její oproti ceně se žalobcem smlouvené by byl mohl činiti právě také 2200 K. — viz výrok znalce, dle něhož v oné době, kdy lhůta dodatečná vypršela,

stál dvojitý vagon takového dříví 7200 Kč. — Kdyby však byl žalovaný, chtěje svému závazku ze smlouvy dostáti, a žalobci dříví dodati, musil — nemaje je po ruce, v té době je koupiti, byl by musil dozajista za opatření ho vynaložiti vyšší peníz, než za jaký je prodal žalobci, a této ztrátě se vyhnul tím, že odepřel splnění smlouvy; neboť dle zjištění prvního soudu, odvolacím soudem nezměněného, žalovaný smlouvu bezdůvodně zrušil. Jest samozřejmo, že v takovémto případě sluší podle zásady poctivosti a víry v obchodě vzíti v první řadě ohled na onu stranu, která při smlouvě věrně setrvala. Pokud dovolatel poukazuje na mimořádné poměry, jež tehdy v obchodě dřívím panovaly, dlužno na to odvětit, že, uzavíraje zmíněnou dodávací smlouvu, měl sám již ke kolísavosti cen dříví přihlížeti a počítati za poměrů jím uvedeným a mu známých s tím, že ceny dříví budou stoupati. Bylo tedy jeho věcí dle čl. 282 obch. zák., aby za účelem splnění uzavřené smlouvy šetřil péče řádného obchodníka potřebné dříví si v čas opatřil.

Čís. 1245.

Vývoz cenných papírů do ciziny (pokud se týče jich ukládání a poukazování na prospěch cizozemských osob nebo firem). Souhlasem devisové ústředny jest podmíněna pouze realizovatelnost smlouvy ve směrech shora naznačených, nikoliv však platnost smlouvy. Opatření si vývozní povolení je věcí cizozemského kupitele.

(Rozh. ze dne 18. října 1921, Rv I 353/21.)

Žalobce (vídeňský bankéř) koupil od tuzemské banky 4 proc. státní půjčku Národní Svobody a domáhal se splnění smlouvy k rukám firmy P. v Praze, aniž by si byl opatřil potřebného vývozního povolení. Žalobu o splnění smlouvy p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl. D ů v o d y: Soud shledává důvodnou námitku žalované strany, že i kdyby smlouva žalovanou ohledně dodání půjčky Národní Svobody byla se stala, jednalo by se o obchod nedovolený a tudíž neplatný (§ 879 obč. zák.). Dle § 4 nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. smí oprávněné banky, peněžní ústavy, nakládati pohledávkami a úvěry v cizozemsku, cizozemskými valutami pouze k účelům nákupu a dovozu zboží z cizozemska. Dispozice k jiným účelům (splácení starých dluhů, nákup cenných papírů v cizině) jsou dovoleny jen se svolením Bankovního úřadu. Že by úřad ten svolení dal k obchodu, o nějž tu jde, se ani netvrdí. Nařízení to bylo ve sbírce zákonů a nařízení řádně vyhlášeno, takže nikdo nemůže se jeho neznalostí omlouvat. To platí i pro cizozemce (§ 36 obč. zák.). O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Vývodům odvolatelovým je potud přisvědčiti, že nedovolenost a neplatnost obchodu, žalobcem tvrzeného, totiž koupě 4 proc. Čsl. státní půjčky Národní Svobody jmenovité hodnoty 50.000 Kč, nelze — jak činí první soud — dovozovati z ustanovení § 4 nařízení vlády ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. a to již proto ne, že k obchodu tomu došlo dle tvrzení žalobce v březnu 1919, zmíněné vládní nařízení nabylo však dle vyhlášky ministerstva financí ze dne 7. dubna 1920, čís. 240 sb. z. a n. účinností teprve 26. dubna 1920, tedy o celý rok později a